The image features a stack of three books with brown covers and a rolled-up scroll of parchment. A quill pen is tucked into the scroll. The text is overlaid in red, bold, sans-serif font.

**РЕПУБЛИЧКИ
ПЕДАГОШКИ
ЗАВОД**

**САВЈЕТОВАЊЕ
ЗА
НАСТАВНИКЕ
РАЗРЕДНЕ
НАСТАВЕ**

**МР СЛАЂАНА ВИЛОТИЋ
ИНСПЕКТОР-ПРОСВЈЕТНИ САВЈЕТНИК**

**s.vilotic@rpz-rs.org
Tel. 058/210-390**

АВГУСТ 2018. ГОДИНЕ

Дневни ред савјетовања:

1. Анализа спољашњег вредновање постигнућа ученика 5. разреда из српског језика и математике

Microsoft Office
PowerPoint 97-2003 P

2. Стручно-педагошка тема:

Подстицање развоја мотивације ученика за функционално учење

3. Анализа реализације огледних часова

4. Остала питања

*Подстицање развоја мотивације ученика за
функционално учење*

**Веома важан и
тежак задатак
наставника!**

КАКО КОД УЧЕНИКА ПОДСТАЋИ РАЗВОЈ МОТИВАЦИЈЕ ЗА УЧЕЊЕ

- ❖ Друштвено окружење!?
- ❖ Систем вриједности???
- ❖ Доступност информација!
- ❖ Индивидуалне карактеристике ученика!

МОТИВАЦИЈА

је све оно што покреће,
усмјерава, одржава и завршава
одређено понашање.

Мотивација садржи и
позитиван став према раду
и жељу за новим
сазнањима, постигнућима и
успјесима!

Функционално знање ученика

Подразумијава:

- увјерљива усмена објашњења одређених појава, појмова и генерализација,
- идентификацију обилјежја датих феномена,
- идентификацију узрока и последица конкретних догађаја и процеса,
- рјешавање теоријских и практичних проблема,
- разликовање,
- упоређивање,
- класификовање,
- анализу,
- повезивање,
- сучељавање,
- уопштавање,
- процјењивање,
- просуђивање,
- закључивање,
- илустровање,
- показивање, итд“ (Илић).

ВРСТЕ МОТИВАЦИЈЕ

“Nemaš motivaciju? Ok, dat ću ti je. Neka ti motivacija bude izlazak i provod s prijateljima. Dokle god ispunjavaš svoje obveze i imaš dobre ocjene u školi, izlazi koliko te volja...onog trena kad popustiš, to mi je dokaz da nisi zreo i odgovoran za svoje godine i znak da se trebam umiješati i to ti zabraniti.”

ВАЊСКА/ ЕКСТРИНСИЧКА

УНУТРАШЊА/ИНТРИНСИЧКА

Теоријски подсјетник

Прва учења о мотивацији

- Рани бихејвиоризам - Вотсон
- Инстинктивизам - Виљем Мек Дугал
- Психоанализа и мотивација - Фројд
- Касни бихејвиоризам - Хал, Скинер, Толмен, Маурер
- Теорија поља - Курт Левина
- Когнитивистичка тумачења мотивације - Кели, Хајдер
- *Хуманистичка тумачења – Олпорт, Маслов*
- Мотивација постигнућа - Аткинсон, МекКлиленд

Теоријски подсјетник

Теорије унутрашње мотивације:

- Когнитвна дисонанца – Фестинџер
- Оптимална будност – Хеб
- Оптимална стимулација – Хант
- Адаптациони ниво – постигнуће – МекКлиленд
- Експлоративна активност – Берлајн
- Когнитивна иновација – Мек Рејнолдс
- Редукција неизвесности – Кеган
- Компетенција – Вајт
- Компетенција и самодетерминација – Десај
- Персонална узрочност – ДеЧармс
- Флоу-доживљај – Чикзентмихаљи

ВАЊСКА / ЕКСТРИНСИЧКА

□ карактеришу је активност која се обавља само због награде или казне, или ако постоје неки други разлози који нису саставни дио те активности.

□ подразумеје вањске мотиве - материјалне или околине стимулансе који покрећу и усмеравају људско понашање а као циљ се реализују ван организма: материјална награда (очекивана и неочекивана):

- школска оцјена,
- похвала, признање,
- плакета, пехар, диплома,
- социјалне награде: љетовање, излет, екскурзија,
- графикон школског успеха,
- школска изложба, школски лист,
- школска приредба.

ови вањски извори мотивације могу постати и унутрашњи уколико се особа према њима односи као према нечему што је само себи сврха (Сузић).

УНУТРАШЊА / ИНТРИНСИЧКА

Унутрашње мотивисане активности су оне за које не постоји очигледна награда осим активности по себи.

Људи се баве активностима за свој властити рачун, а не због тога што оне воде спољашњој награди.

Циљ активности је у њима самима прије него што су оне средство за постизање циља (Деси).

УНУТРАШЊА / ИНТРИНСИЧКА МОТИВАЦИЈА

На основу **Олпортових** критерија, изведене су 4 упоришне тачке унутрашње мотивације личности:

1. „Неподударност, недостатак – потреба за хомеостазом:

- физиолошке природе - инстинкти, нагони, потребе (нпр. да се недостатак надокнади),
- когнитивне природе (нпр. да успостави равнотежу са градивом, начином савладавања градива),
- афективне природе - конфликт емоција и сентимената нпр. (усклађеност у инерперсоналним односима);

2. Доживљај – утисак, импресија, флоу доживљај (нпр. да ужива у доживљају, утиску наставног процеса);

3. Експлорација - истраживачко понашање, радозналост (нпр. да радознано упознаје и овладава садржајима, социјалним односима као и средином уопште),

4. Компетенције и самодетерминација - активност, експресија, овладавање природним и друштвеним силама (нпр. да испољи своје знање, способности, самосталност и др).

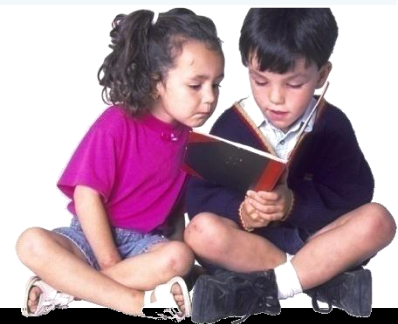

УПОРЕДНИ ОДНОС МОТИВАЦИЈА

	ВАЊСКА	УНУТРАШЊА
Трајност памћења	трајност је слабија, садржај се брже заборавља, садржај није привлачан,	трајност је већа, садржај се спорије заборавља, садржај је занимљив
Однос према садржају	на усвајање се треба присиљавати	усваја се са задовољством, без напрезања
Квалитета усвојености садржаја	усвојеност је површна, садржаји су међусобно слабије повезани и теже се примјењују у пракси	усвојеност је дубља, темељитија, садржаји су међусобно боље повезани и лакше се примјењују у пракси

Мотивација се најчешће смјешта негдје на континууму
ИНТРИНСИЧКА ЕКСТРИНСИЧКА

- **В**еома је важно да је наставник свијестан да **мотивација за учење спада у основне психолошке факторе успешног учења, те да се она успоставља и развија у школи.**

„Знам да не могу научити никога ништа, могу само осигурати окружење и могућности за учење, јер је учење нешто што ученици чине а не учитељ“ (Carl Rogers).

Примјер доброг и успјешног наставника

- Мотивисан је за подстицање мотивације код ученика.
- Зна да нема готових и једнообразних РЈШЕЊА.
- Проучава и примјењује одговарајуће врсте и блике мотивације.

- Мотивисано ради и тако даје примјер ученицима.
- Има партнески однос са породициом и педагошко-психолошком службом школе.
- Познаје, поштује и уважава индивидуалне карактеристике, способности, могућности, потребе и стилове учења својих ученика у одјељењу. (Кели)
- Познаје, поштује и уважава социјално-економске прилике својих ученика у одјељењу. (Скинер)
- Има демократски стил вођења и управљања одјељењем.

- Наставу организује тако да код ученика отклони страх од: неуспјеха, казне, слабе оцјене, јавног критиковања, осуђивања, омаловажавања, ... (Вотсон, Дугал, Фројд)

- Примјењује:

- савремене моделе наставе (активна, интерактивна, програмирана, проблемска, на више нивоа сложености, ...),
- различите технике и стилове поучавања и учења (кооперативно, самоучење, тандемско, учење учења...) и
- разноврсне методе, облике и наставна средства и помагала

који доприносе задовољењу физиолошких и психолошких потреба ученика те њиховој повећаној мотивацији за постигнућем.

• Уважава *хијерархијску теорију потреба*
(Маслов)

Тако што:

Обезбијећује услове за: континуиран раст и развој, стицање цјеловитог спознања, кориштење властитих могућности, способности и талента, испуњење властитих жеља и тежња, постизање и очување интегритета,..

Очекује од ученика да раде најбоље што могу.

Омогућавава ученицима да сами истражују и откривају .

Укључује ученика у креативне активности и пројекте који им омогућавају изражавање , доказивање, оригиналност;...

Самоактуелизација
5

Подстиче усвајање новог знања на начин да се базира на већ постојећем како би се ученицима омогућио успјех .

Фокусира се на врлине и особине које ученици посједују.

Узима у обзир индивидуалних потреба кад планира и реализује наставу.

Обраћа пожњу на ученичке потешкоће и осигурава подршку и помоћ;...

самопоштовање
4

Наставник је: емпатичан, заинтересиран за ученика, стрпљив, праведан, позитивног става, доступан, пажљиво слуша, пружа и обезбијећује подршку, изражава разумијевање, уважава мишљења, указује повјерење,...

припадање
3

Добро планира наставне садржаје.

Адекватно управља понашањем у учионици .

Праведно примјењује дисциплинске мјере и поступке.

Има конзистентна очекивања.

Став му је: прихваћајући, непроцјењивачки, угодан, непријетећи,...

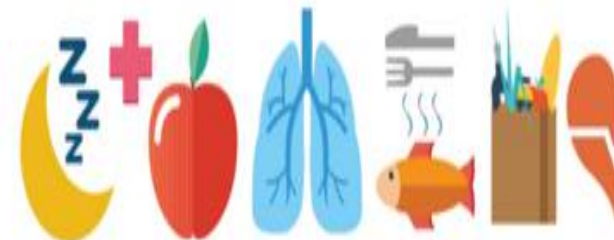
сигурност
2

Обезбјећује угодну температуру и освјетљење у учионици.

Паузе за тоалет, оброк, пиће, одмор ,...

Физиолошке
1

- Поучава на јасан, занимљив и разумљив начин, као и уз адекватну примјену игре. (Левин, Маслоу, Чикзентмихаљи)
- Примјењује адекватне методе и поступке помоћу којих утиче да ученик формира позитиван став о наставнику, другарима, предмету, себи и учењу (нпр. мијењање моралног просуђивања / персоналног конструкта: неугодно у угодно, лош у добар, необјективан у објективан, неуспјешан у успјешан, ...). (Фројд, Кели, Хајдер, Рејнолдс)
- Адекватно употребљава хумор у настави и тако отклања напетост, фрустрације и страх ученика од новог градива и могућих грешака. (Фројд)

- Пред ученике поставља реалне и оптималне захтјеве и очекивања. (Фестингер)
- Подстиче ученике да одреде оптималне и реалне личне циљеве. (Рејнолдс)
- Ученицима истиче значај наставних садржаја и информација које су предмет учења, за њихов развој, остваривање њихових личних циљева, те њихов савкодневни живот. (Хал, Левин, Фестингер, Рејнолдс)
- Подстиче интеракцију и ненасилну комуникацију у одјељењу.

- Ученике директно укључује у наставни процес притом уважавајући њихове способности, могућности, интересовања и склоности. (Толман, Хант)
- Активности на часу организује тако да су занимљиве и да подстичу истраживање, уживање, радозналост, заинтересованост, размишљање и рјешавање проблема. (Маурер, Хеб, Берлајн, Чекзентмихаљи)
- Бира задатке који су изазовни и достижни кроз рад, залагање, упорност и истрајајност. (Хеб, Берлајн)

- Поставља изненађујућа питања која подстичу радозналост и заинтересованост за њихово рјешавање. (Берлајн)
- Бира задатке и питања примјерене тежине помоћу којих ученицима обезбјеђује да сви осјете успех, напредовање и задовољство у раду.
(Аткинсон, Клиленд, Фестингер, Хант МекКлиленд, Кеган, Вајт, Десај)
- Очекује од ученика преузимање властите одговорности за извршавање обавеза и остварене резултате. (Маслов, ДеЧермс)

- Храбри и усмјерава ученике да уз више труда и залагања могу имати боље знање и постићи већи успјех. (ДеЧермс)
- Ствара ситуације за здраво такмичење између група. (Чекзентмихаљи)
- Похваљује, награђује и промовише успјех и постигнуће ученика и група. (Маслов, Левин, Десај)
- Не практикује кажњавање ученика јер зна да казне углавном демотивишу и доприносе лошијем успјех у учењу.

- Подстиче развој ученикове реалне **слике о себи**:
- ✓ обезбјеђује топлу социјално-емоционалну климу унутар које се развија повјерење и подстиче осјећај припадности, прихваћености, поштовања, уважавања и заједништва, (Маслов, Аткинсон, Клиленд, Кеган)
- ✓ подстиче развој сигурности и самопоуздања, у властите снаге и способности, (Маслов)
- ✓ омогућава ученицима да искажу и социјално представе своје знање, склоности, таленте и даровитост, (Скинер, Маслов)

✓ омогућава ученицима да самостално истражују, гријеше, траже помоћ, постављају питања, расправљају и слободно износе своје мишљење, (Толман,Кели,Берлајн,Кеган,Вајт)

✓ усмјерава ученике да се такмиче сами са собом, (Аткинсон,МекКлиленд)

✓ практикује самовредновање појединаца и група, (Чекзентмихаљи)

✓ успјех ученика приписују раду и труду, а неуспјех случају или неким спољашњим разлозима (нипошто не/способностима ученика). (ДеЧермс)

- Дакле, ствара околности у којима ће ученик стећи повјерење у властиту вриједност и промијенити евентуалну негативну слику о себи у позитивну, што ће подстаћи мотивацију за учењем и постигнућем.

Умјесто закључка

„Најважнији мотив за рад у школи и у животу, јест задовољство у раду, задовољство у његовом резултату и знању о вриједности коју тај резултат има за заједницу...“

Albert Einstein

„Школа не сме личити на болницу за лечење деце од живота и здравља, од радозналости и активности, од сопствених искустава и стварања.“

Душко Радовић

ДОБАР НАСТАВНИК ЗНА

да од његовог **става** према сопственој одговорности за подстицање развоја мотивације код ученика значајно зависи и ниво њихове мотивације за учење и усвајање функционалног знања.

✓ „Нечији став, према мени, је важнији од чињеница.

Важнији је од прошлости, образовања, новца, прилике, понашања, успеха, или онога што други кажу или ураде.

Важнији је од изгледа, надаренсти или умјећа.

Нечији став може изградити или уништити друштво, вјерску институцију или дом.

Што дуже живим, све више схватам значај који став има на живот“ (Swindoll).

Хвала
на
пажњи!

